

Posudek diplomové práce Evy Petrové: „Specifika psychosociální rehabilitace klientů se schizofrenií - se zaměřením na pracovní rehabilitaci v chráněných dílnách organizace Bona, o.p.s.“

Bakalářská práce představuje téma psychosociální rehabilitace a jejích specifík v práci s cílovou skupinou, s lidmi nemocnými schizofrenií a to na příkladu konkrétního poskytovatele služeb psychosociální rehabilitace. Cílem praktické části bakalářské práce s názvem Specifika psychosociální rehabilitace klientů se schizofrenií - se zaměřením na pracovní rehabilitaci v chráněných dílnách organizace Bona, o.p.s., je zjistit, jestli pracovní rehabilitace v chráněných dílnách této organizace se shoduje s principy moderní psychosociální rehabilitace.

Teoretická část práce je rozčleněna na čtyři kapitoly, které obsahují relevantní témata vzhledem k zaměření práce: schizofrenie a ostatní psychotické poruchy, léčba schizofrenie, historie, metody a směry psychosociální rehabilitace a problematiku uplatnění lidí s duševním onemocněním na trhu práce. Práce je přibližně v polovině tradičně rozdělena na teoretickou (50 stran) a praktickou část. Praktická část bakalářské práce přináší konkrétní zkušenost v rámci poskytování psychosociální rehabilitace Bona o.p.s.

Strukturování teoretické části lze hodnotit příznivě. Nicméně záběr teoretické části je velmi rozsáhlý a některé oblasti jsou zde jen načrtnuty či zůstávají pouze ve stručném výčtu. Například kapitola pojednávající o problematice uplatnění lidí s duševním onemocněním na trhu práce je spíše přehledem nedostatku politiky v oblasti zaměstnávání lidí a je věnována obecně OZP než konkrétně vymezené cílové skupině - lidem s duševním onemocněním. Také této části lze vytknout zaměňování oblastí vymezených zákoníkem práce se zákonem o zaměstnanosti. Oproti tomu bych velmi kladně hodnotila části věnované definici a diagnostice psychického onemocnění. Tyto části jsou zachycené hlavně z hlediska funkčních nedostatků, na které navazují rehabilitační intervence. Taktéž text o přehledu psychoterapeutických přístupů a modelů vzniku duševního onemocnění se vztahuje k rehabilitačnímu využití. Aplikovaná znalost psychoterapeutických přístupů v práci sociálního pracovníka chráněné dílny je vidět i v praktické části.

Po přečtení bakalářské práce mám k teoretické, praktické části a závěrečné diskusi několik připomínek a otázek:

- Cíl práce je stanoven velice úzce. Rozsáhlost teoretické části je místy povrchní na úkor konkrétnější specifikace problematiky bakalářské práce.
- Kapitola 4.2.7 – začíná otázkami, na které dále v textu nejsou odpovědi, pouze poukázání, že je potřeba změny sociální politiky a konstatování, že „Problematika zaměstnávání OZP je jak vidno komplikována a jednoduchá řešení neexistují“.
- Pro vědecký účel bakalářské práce by mohlo být méně příloh (dalších cca 70 stran) – některé jsou pouze přehledem literatury, případně ilustrativním znázorněním, a nemají vztah s praktickou částí práce. Některé přílohy si rovněž zaslouží být citované jako součást textu a diskuse. Otázkou zůstává cíl jejich praktického využití.
- Evidence based principu je hodně zmiňována, ale velmi okrajově definována v textu, taktéž je poddimenzováno vysvětlování pojmu komunitní péče.
- Textu lze vytknout také drobné faktografické a grafické nepřesnosti. Více bych uvítala práci se zdroji a citaci. Práce patří k rozsáhlejší (87 stran), ale i přesto počet uvedených zdrojů literatury je pouze 26 monografií, 3 články a 10 internetových zdrojů. Z toho pouze dva zahraniční zdroje.

- Fáze rehabilitace jsou popisované na více místech textu bez podstatnějšího rozdílu a odůvodnění, strukturovanější zpracování by bylo vítanější.

Navzdory uvedeným připomínkám lze u posuzované bakalářské práce konstatovat splnění stanoveného úkolu:

- Prokázání velmi dobré znalosti projevu psychického onemocnění, principů úzdravy, systému komunitní péče v Praze - studentka uvádí přehled existujících či chybějících služeb.
- Obzvlášť oceňuji kapitoly pojednávající o rozlišení pracovní a sociální rehabilitace vzhledem k české realitě – zaměňování pojmů, problematiku různého legislativního vymezení.
- Praktická část věcně a podstatně vymezuje střet rolí a hledisek - zaměstnavatel versus terapeut, rolí poradce a autoritativního přístupu v chráněných dílnách Bona o.p.s..
- Velmi precizně jsou zpracované části o pracovním společenství, významu expresivní terapie, svépomoci a zohlednění skupinové dynamiky v činnosti chráněných dílen.

Doporučuji k obhajobě, i přes vytyčené nedostatky navrhuji výtečné ohodnocení.

V Praze dne 6.6.2011

Mgr. Miroslava Bubela